

СТАНОВИЩЕ

относно Проект на Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), публикуван на www.strategy.bg за обществено обсъждане

С настоящото становище, ние, подписаните по-долу граждански организации, изразяваме позицията си по повод публикувания проект на нов ЗМИП и начините, по които той засяга юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ).

И. В чл. 4, т. 28 от проектозакона ЮЛНЦ са посочени като един от задължените субекти. Това налага прилагането от страна на ЮЛНЦ на редица мерки, насочени към предотвратяване изпирането на пари – изброени в чл. 3, т. 1-6 от закона.

Намираме това законодателно решение за **необосновано и, в крайна сметка, водещо до затрудняване упражняването на правото на сдружаване.**

Аргументите ни в подкрепа на това твърдение са:

- **Директивата на ЕС 2015/849 от 20 май 2015 г., която ще бъде въведена чрез новия ЗМИП, не включва ЮЛНЦ като задължени субекти.** Чл. 4 на Директивата задължава държавите „в съответствие с подхода, основан на оценка на риска“ да разширят списъка на лица с други категории, „които са ангажирани с дейности, за които е особено вероятно да бъдат използвани за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма“.
- **България е единствената страна в ЕС, която третира всички ЮЛНЦ като високо рискови** и ги задължава да предприемат мерки, наравно с финансовите институции и останалите задължени лица;
- **Актуализираните Препоръки на FATF¹ изискват** при изработването на политиките и предприемането на мерките за превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма държавите да прилагат **подход, основан на риска, и то само спрямо подсектора, за който съществува такъв риск;**
- От публично достъпната информация и последния оценителен доклад на MONEYVAL² (от 19 септември 2013 г.) се вижда, че досега **няма нито един констатиран случай на пране на пари или финансиране на тероризъм от ЮЛНЦ в България;**
- Задълженията, които се предлага да изпълняват всички категории ЮЛНЦ, са **необоснована административна и финансова тежест**, която ще се отрази демотивиращо на желанието на гражданите да упражняват правото си на сдружаване, а за съществуващи граждански организации би могла да се превърне в причина за прекратяване на дейността им.

Затова апелираме към това ЮЛНЦ да бъдат изключени от категориите задължени лица по новия ЗМИП.

---

¹ Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force, FATF) е междуправителственият орган, който определя стандартите и насърчава ефективното им прилагане от страните чрез законови, подзаконови и оперативни мерки за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. FATF актуализира своите Препоръки през 2012 г., а специалната Препоръка №8, насочена към НПО - отново през 2016 г.

² Комитетът MONEYVAL към Съвета на Европа е постоянен действащ орган за мониторинг, който извършва периодична оценка на България за техническото съответствие с Препоръките на FATF и ефективността на системите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

II. Законопроектът предвижда задължението за обявяване на действителните собственици на всички юридически лица и други правни образувания, вкл. ЮЛНЦ.

В тази връзка следва да се има предвид, че **ЮЛНЦ като по-специфични правни форми нямат собственици**, а членове на организацията или на нейните органи. Ето защо е необходимо да се изясни кои лица следва да се третират като действителни собственици по отношение на ЮЛНЦ. Нашето предложение, с оглед описаната специфика, е **за такива да се считат представляващите и членовете на управителния орган, съответно върховния орган (вкл. учредителите със запазени права) при фондациите.**

С оглед постигането на ефективна регулация срещу прането на пари и финансирането на тероризма, намираме, че дейността на ЮЛНЦ ще бъде достатъчно прозрачна след прехвърляне на регистрацията им в Агенция по вписванията, както и чрез взаимодействието им с останалите задължени лица – най-вече банките, счетоводителите, нотариусите, адвокатите и публичните органи.

Надяваме се, че нашата позиция ще бъде възприета и ще бъдат направени съответните изменения в текста на законопроекта. Готови сме да окажем необходимото съдействие в този процес, както и във връзка с подготовката на оценка на риска за неправителствения сектор.

Организации, подкрепили становището:

Български център за нестопанско право

Национална мрежа за децата

Форум гражданско участие

Български дарителски форум

Институт за пазарна икономика

Европейски институт

Център за изследване на демокрацията